

Posudek oponenta diplomové práce

Autor závěrečné práce: Monika Kosinová

Název práce: Vyšívka a aktivismus v současném umění

Vedoucí závěrečné práce: doc. Mgr. Anna Vartecká, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: MgA. Pavla Gajdošíková Ph.D.

Obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy, střední školy a základní umělecké školy - výtvarná výchova [7504T290]

Akademický rok: 2023/24

Diplomová práce Kosinové se tematicky zaměřuje na studium a analýzu využití tradiční rukodělné techniky vyšívání v současném aktivistickém umění. Téma je inovativní, není v pedagogické teorii často zpracováno, proto nabízí široké manipulační pole. Studentka se v něm snaží analyzovat evoluci vyšívání od pradávna až po současnost, přičemž teoretická část práce se opírá o publikaci *The Subversive Stitch* od kunsthistoričky Rozsiky Parker, skrz feministický rámec, který pomáhá porozumět možnostem tohoto řemeslného projevu při překonávání historických stereotypů a řemesel. V první teoretické části vhodně a systematicky zkoumá evoluci výtvarného umění vyšívání od pravěku po moderní dobu, vyzdvihuje historický, kulturní a sociální význam. Autorka se opírá o velké množství českých i zahraničních autorit umělecké scény, které cituje a zařazuje tak i svoji pedagogickou a uměleckou práci do širokého kontextu.

V didaktické části, která navazuje na obširnou teoretickou část, se studentka zaměřuje na analýzu výtvarných aktivit určených pro 9. ročník základní školy. Aktivity propojují vyšívání s tématy genderu a „ženské krásy“. Studentka popisuje cíle hodiny, kterým bylo propojení tématu genderu s výtvarnou výchovou s využitím vyšívky jako tradičně ženského médium vyjádření. Stanové cíle reflektuje a uvědomuje si i obtížnosti a těžkosti při zpracovávání citlivého tématu. Hodiny výtvarné výchovy dobře propojuje s teorií a žáky tak seznamuje se současným uměním.

V praktické části studentka navrhuje řadu placek, které nazývá „vyšívané placky jako forma tichého protestu“. Návrh řady placek, které dobře uchopují teoretické koncepty z předešlých kapitol, pracuje s genderovými stereotypy a odkazuje ke kultuře nošení těchto doplňků. Návrhy jsou umělecky zajímavé, osobně mi chybí samotná realizace s reflexí.

Práce je adekvátně členěna do tří navazujících celků, které se navzájem doplňují i námětově prolínají. Jazykové a formální zpracování je na nižší úrovni. Bohužel se v práci vyskytují gramatické chyby, překlepy, literatura není seřazena podle abecedy. Chybí závěrečná korektura textu. Grafické a formální zpracování práce je v odpovídající kvalitě, i když můžeme nalézt menší nedostatky. Některé úvahy a definice jsou jak po teoretické, tak po umělecké stránce (výtvarné zpracování tématu) poněkud konzervativní a zkrslující, což je

u daného tématu zarážející. Jako nedostatek vidím absenci výšivek a doufám, že je studentka odprezentuje při závěrečné obhajobě, v samotné diplomové práci však chybí.

V závěru diplomové práce studentka konstatuje, že zkoumání tradiční techniky vyšívání a její transformace do moderního uměleckého kontextu nesloužilo pouze k dokumentaci historie této dovednosti. Kosinová se snažila posunout hranice vnímání výšivky jako pouhého řemesla směrem k vysokému umění. Skrze analýzu historie a současného umění studentka vhodně definovala klíčové trendy a perspektivy, které se týkají genderových témat a feministického aktivismu. Cílem práce bylo prostřednictvím důkladného historického přehledu definovat a zhodnotit současné postavení tradiční techniky vyšívání v uměleckém kontextu. Tento záměr byl adekvátně splněn, vyzdvihla bych zejména teoretickou část, která je důkladně zkracována a poskytuje pro ostatní pedagogy možnost, jak se zorientovat v popisovaném tématu.

Diplomová práce je i přes formální výtky komplexně zpracována, oceňuji velké pracovní nasazení a inovativnost tématu, z kterého mohou čerpat další pedagogičtí pracovníci zabývající se problematikou výšivky a genderu.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky oponenta:

1. Co byste v projektu po stávající zkušenosti udělala případně jinak a proč?
2. Jak byste kreativně rozšířila praktickou - uměleckou část, kdybyste měla více času a materiálových možností?

Datum 4. 1. 2024

Podpis